

Aktualno

Digitalna Europa Hrvatska će u 2023. ući s četiri Europska digitalna inovacijska centra i projektima ukupne

Četiri EDIH-a povezat će znanost i proizvodni sektor, ali za reformski zamah ključna je volja politike

93

pisma

potpore od poduzeća iz proizvodnog sektora i drugih institucija dobio je konzorcij CROBOHUB++

CROBOHUB++ i AI4Health. Cro iz Zagreba, riječki EDIH Adria i JURK iz Novske naši su Europski digitalni inovacijski centri

JOSIPA BAN
josipa.ban@poslovni.hr

Zahvaljujući europskom programu Digitalna Europa najkasnije do kraja ove godine u "akciji" bi trebala biti četiri hrvatska EDIH-a, odnosno Europska digitalna inovacijska centra. Njihovim djelovanjem, do kojega će doći nakon potpisivanja ugovora s Europskom komisijom, a potom i Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja, U Hrvatskoj će biti povezana znanost, odnosno akademska zajednica, državna i javna uprava te malo i srednje poduzetništvo, a sve s ciljem stvaranja inovacija i digitalizacija kako privatnog tako i javnog sektora. Mali je ovo, ali značajan korak naprijed u onome čega kronično nedostaje u Hrvatskoj – suradnje ova tri sektora. A ona će biti uspostavljena konkretnim uslugama koje će EDIH-ovi provoditi.

Glavne će njihove usluge, kroz projekte čija je sveukupna

vrijednost 10,7 milijuna eura i koji će trajati tri godine, biti usmjerene testiranju prije ulaganja, razvoju vještina i osposobljavanju. Pružat će podršku za pristup financijskim sredstvima te raditi na umrežavanju i razvoju inovacijskog sustava. Svaki od njih usmjeren je na određene, ali za Hrvatsku sve vitalne industrije i sektore.

Ekosustav izvrsnosti

CROBOHUB++ jedan je od domaćih EDIH-a kojim će biti oformljeno neprofitno digitalno inovacijsko središte u regiji NUTS2, odnosno u kontinentalnoj Hrvatskoj. Projekt, čiji je prijavitelj FER, a kojeg još čine i Inovacijski centar Nikola Tesla (ICENT, također s FER-a), Algebra, HGK, Hamag-Bicro, Srce i Infodom, bit će centar čiji je cilj digitalna transformacija industrije i javnog sektora.

Konzorcij, kojega će koordinirati profesor Nedjeljko Perić, inače i ravnatelj ICENT-a, specijaliziran je u trima područjima – umjetnoj inteligenciji, kibernetičkoj sigurnosti i računarstvu visokih performansi te od tehnologija u robotici, računalnom vidu, internetu stvari, ugrađenim sustavima upravljanja i automatizaciji, pametnoj senzori, teh-

Anja Barešić, IRB:

Startupovima i inovatorima koji rade na tehnologiji umjetne inteligencije želimo omogućiti poticajan ekosustav kako bi im rješenja našla primjenu za dobrobit pacijenata, liječnika...

nologiji blokovskih lanaca i digitalnoj simulaciji.

Široko tehnološko polje koje centar zastupa bit će primarno namijenjeno proizvodnoj industriji, digitaliziranoj poljoprivredi, energiji i okolišu te javnoj i državnoj upravi.

"To je ekosustav izvrsnosti jer partneri konzorcija u CROBOHUB++ imaju veliko iskustvo i stručnost za implementaciju ovih tehnologija kroz usluge EDIH-a, posebno u implementaciji projekata u tri ključna područja. Naš je cilj formirati paket usluga koji će podržati mala i srednja poduzeća koja namjeravaju iskoristiti digitalnu transformaciju u svojim proizvodnim i poslovnim procesima, kao i pomoći javnoj upravi da postane agilnija i vođena podacima u upravnim postupcima i odlučivanju", objašnjava profesor Perić.

Dodaje i da će troškovi usluga za poduzetnike i javnu upravu biti pokriveni financijskim sredstvima koja su dodijeljena projektu koji će trajati tri godine, a riječ je o 2,8 milijuna eura. Pola će

iznosa, kao i u svim drugim domaćim EDIH-ovima, biti pokriveno bespovratnim sredstvima Europske komisije, a pola nacionalnim.

Ravnatelj ICENT-a kaže da očekuju da će u rujnu potpisati ugovor s Europskom komisijom. Nakon toga očekuju i potpisivanje ugovora s Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja.

"Očekujem da bi projekt mogao početi s provedbom početkom studenoga ove godine", najavljuje Perić.

A da interes za digitalizaciju kod domaće industrije postoji govori i podatak da je konzorcij CROBOHUB++ dobio čak 93 pisma potpore od poduzeća iz proizvodnog sektora i drugih institucija. Osim ovoga, u Zagrebu će biti središte i drugog EDIH-a čiji je nositelj i koordinatorka Institut Ruder Bošković – AI4Health. Cro, odnosno projekta umjetna

inteligencija za pametno zdravlje i medicinu.

Anja Barešić, koordinatorica za partnere s IRB-a, ističe da se u sljedeće tri godine, koliko će projekt trajati, Hrvatska uz pomoć umjetne inteligencije i projekta vrijednog tri milijuna eura, može pozicionirati među predvodnike u transformaciji europskih zdravstvenih sustava.

Nedorečena legislativa

"Naš je cilj startupovima i inovatorima koji rade na tehnologiji umjetne inteligencije te imaju potrebe za računarstvom visokih performansi (HPC) omogućiti poticajan ekosustav kako bi njihova rješenja našla svoju primjenu za dobrobit pacijenata, liječnika, ali i inovacijske klime u Hrvatskoj", objašnjava Barešić dodajući i da rješenja umjetne inteligencije teško pronalaze put do zdravstvenog sustava i praktične primjene, i to zbog nedorečenosti legislativne te činjenice da se inovacije u fazi razvoja nemaju gdje testirati.

Isto će, odnosno testiranje prije ulaganja, pristup izvorima financiranja, usavršavanje vještina i znanja te povezivanje i umrežavanje, odnosno sve ono što nedostaje da bi umjetna inteligencija mogla dobiti lakši i ši-

Aktualno

vrijednosti 10,7 milijuna eura čiji je cilj kreiranje inovacija i digitalizacija, u privatnom i javnom sektoru

JURK, čiji je nositelj Inkubator Pismo iz Novske (desno), a koji je dosad djelovao kao DIH, sredstvima koje će dobiti u okviru projekta kupit će posebnu opremu za testiranja i demonstracijske aktivnosti, dok je cilj EDIH Adrije (lijevo) čiji je koordinator Sveučilište u Rijeci staviti u funkciju razvoja inovacijski ekosustav Jadranske Hrvatske

ri pristup zdravstvenom sustavu, inovatorima i startupovima biti dostupno zahvaljujući projektu AI4Health.Cro i konzorciju koji stoji iza svega. A njega, osim IRB-a čini još 15 aktera iz svih sektora nužnih da bi umjetna inteligencija zaživjela u zdravstvu i medicini; dakle, znanosti, industrije, javnog sektora te regulatornih institucija.

Sektor zdravlja i kvalitete života, uključujući zdravstveni turizam, u fokusu je i projekta čiji je koordinator Sveučilište u Rijeci – EDIH Adria. No osim zdravstva, projekt čija je vrijednost 2,6 milijuna eura, pokušat će provesti digitalizaciju u prijevozu i mobilnosti, s posebnim naglaskom na maritimni sektor, te u sektoru energije i održivog razvoja.

”Cilj je našega projekta da, u suradnji s partnerima, stavimo u funkciju razvoja inovacijski ekosustav Jadranske Hrvatske. Cilj nam je i umrežavanje naših kapaciteta s onima prisutnima u ostatku Hrvatske te s EDIH centrima diljem EU-a. To će rezultirati dizanjem digitalnih kompetencija i digitalne spremnosti sektora na koje je projekt usmjeren”, objašnjava Saša Zelenika, prorektor za strateške projekte Sveučilišta u Rijeci.

Umrežavanje znanosti, industrije te državnog i javnog sektora naime, još je jedna od prednosti koju provođenje ovoga i ostalih EDIH-a donosi.

Saša Zelenika naglašava da će taj dvosmjerni transfer uz razvoj digitalnih vještina i znanja doprinijeti razvoju proizvoda, procesa i usluga više dodane vrijednosti.

”To će se postići aktivnostima testiranja prije ulaganja, aktivnostima osposobljavanja za digitalne vještine, podrškom digitalizaciji te umrežavanjem”, ističe Zelenika.

Projekt koji je posljednji dobio pozitivnu ocjenu Europske komisije je JURK čiji je nositelj Inkubator Pismo iz Novske, a koji je dosad djelovao kao DIH, odnosno digitalni inovacijski centar. Pozitivnom ocjenom isti postaje EDIH, odnosno Europski digitalni inovacijski centar te središte digitalizacije Sisačko-moslavačke županije. Slično kao i kod ostalih projekta cilj mu je uvođenje digitalnih tehnologija, posebno umjetne inteligencije, tehnologiji blokovskih lanaca, interneta stvari i gamifikacije u poslovne i proizvodne pro-

cese malih i srednjih poduzeća te u javni sektor. Oni će pak biti usmjereni na sektore poljoprivrede, turizma, medicinske rehabilitacije, drvnu industriju, građevinu, farmaciju i razvoj video igara. Sredstvima koje će dobiti u okviru projekta, vrijednog 2,3 milijuna eura, kupit će posebnu opremu za testiranja i demonstracijske aktivnosti. Usto, organizirat će razne edukacije i boot-campove ali i pomagati u prikupljanju investicija.

Globalno konkurentniji

”Stvorit ćemo uvjete poduzećima da poboljšaju svoje usluge, povećaju produktivnost i postanu konkurentniji na globalnom tržištu. Time će se u regiji povećati broj radnih mjesta, broj start-upova i poduzeća te poboljšati poduzetnička klima”, ističe Andreja Šeperac, ravnateljica Javne ustanove Regionalni

koordinators Sisačko-moslavačke županije.

Ova četiri EDIH-a, dakle, važna su iz više razloga, navodi profesor Nedjeljko Perić, koordinator projekta CROBOHUB++.

”Osnivanjem istih Hrvatskoj se pruža prilika izgraditi novi, dobro strukturirani model suradnje između institucija koje se bave istraživanjem i razvojem te proizvodnog sektora”. Također, dodaje, EDIH-ovi će, kroz usluge koje će pružati, biti snažna potpora gospodarstvu. Njihova je snaga i značaj u tome što mogu doprinijeti podizanju digitalne zrelosti hrvatske industrije i društva. Usto, surađivat će i s komplementarnim europskim EDIH-ovima šireći tako mrežu partnera, ali i razmjenu znanja.

No, niti osnivanjem EDIH-a, zaključuje Perić, nećemo premostiti jaz u suradnji znanosti, javnog sektora i gospodarstva. Bilo bi to, kaže, preambiciozno i ne-realno očekivati. “EDIH-ovi nemaju snagu reformskog zahvata. Za to bi bila potrebna naprednija i konkretnija politika koja se odnosi na znanost i visoko obrazovanje i koja bi jasno i odlučno definirala ulogu znanosti i obrazovanja u razvoju gospodarstva i društva”, ističe Perić.

Nedjeljko Perić (CROBOHUB++):

Naš je cilj formirati paket usluga koji će podržati mala i srednja poduzeća, te pomoći javnoj upravi da postane agilnija i vođena podacima u upravnim postupcima i odlučivanju